

© M.Jose - Ecomare S. Dijkse

PIEPVANDAAG.NL

“Warrelniet” voor een Noordzee vol (bruin)vissen

25 April 2014

Katrien Vandevelde
BlueShark
www.blueshark.be

Ze zijn weer helemaal terug en in grotere getale dan ooit. Enkele weken geleden meldde het Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN) dat er momenteel 14.000 bruinvissen rondzwemmen in het Belgische gedeelte van de Noordzee.

Ze zijn weer helemaal terug en in grotere getale dan ooit. Enkele weken geleden meldde het Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN) dat er momenteel 14.000 [bruinvissen](#) rondzwemmen in het Belgische gedeelte van de Noordzee. Dat is de hoogste densiteit van deze kleine tandwalvissen die ooit werd vastgesteld. Vermits deze zeezoogdieren onze kusten

steeds talrijker bezoeken in het voorjaar, is het hoogdringend dat de Vlaamse regering de bruinvis eindelijk de strikte bescherming gunt die de Europese Unie al jaren voorschrijft. [Natuurpunt](#), [Sea Shepherd](#), [BlueShark](#) en [Sea First](#) startten daarom samen een bewustmakingscampagne op. Via een strandhappening op 1 mei met activiteiten door en in aanwezigheid van bekende

Nationaal erfgoed

De bruinvis maakt deel uit van het Belgisch en Nederlands nationaal erfgoed. Al eeuwenlang zoeken deze dieren in het voorjaar onze kusten op. Tussen de jaren 50' en de jaren 90' verdwenen ze een tijdlang om onduidelijke redenen, maar sindsdien komen ze weer steeds talrijker voor. Deze zeezoogdieren migreren door de Noordzee op zoek naar

plaatsen waar hun prooiën zich tijdens bepaalde perioden van het jaar concentreren. Volgens onderzoek van het [Imares](#) marien instituut is het stijgende aantal bruinvissen voor onze kusten dan ook niet het gevolg van een vermeerdering van de populatie, maar veroorzaakt door een verschuiving naar het zuiden omwille van klimaatsveranderingen en

Rijke Belgische kustwateren

Hoewel het Belgische deel van de Noordzee maar een piepklein deeltje van alle wereldzeeën inneemt, is de fauna en flora er toch vrij divers met in totaal meer dan 2.100 soorten. De kustzone bij uitstek is een belangrijk voedsel- en kraamgebied voor vissen en vogels. In het voorjaar komen verschillende vissoorten als tong, schol en schar massaal naar onze stranden gezwommen om er kuit te schieten. In de warme beschutte kustwateren leggen ze hun eieren en zorgen ze zo voor de volgende generatie Noordzeevis. Dit is ook waar de bruinvissen op rekenen en waarom ze zich vaak in zeer ondiep water wagen. Zoals typisch is voor roofdieren, vangen ze er voornamelijk de zieke en oudere dieren - die minder snel zijn dan de andere vissen - en ze houden zo de genenpoel van deze vispopulaties gezond.

Onselectieve vismethoden

Maar ook strandvisser zien de mogelijkheden van een mooie buit in de grote aantallen vis

die zich in deze tijd van het jaar naar de strandwateren bewegen. Hier schuilt het gevaar van het gebruik van niet-selectieve vismethoden door recreatieve vissers vanaf stranden. Bij het gebruik van hengels, fuiken met een keerwand of platte netten is de vangst voor de sportvisser beperkt maar ruimschoots voldoende voor thuisconsumptie. [Kieuw- en warrelnetten](#) vangen echter veel grotere hoeveelheden vis en door hun vorm en structuur verstrikken ze werkelijk alles wat in hun pad komt. Ze veroorzaken dus ook heel wat bijvangst. De aantallen vis die op deze manier weggevangen worden op het moment waarop zij op het punt staan zich voort te planten, legt een hypotheek op het visbestand van de Belgische kustwateren en staat haaks op de inspanningen van de federale overheid om de visstocks te herstellen. De volgende generaties van deze vissen worden immers weggevangen door recreanten voor hun hobby terwijl de beroepsvisserij handenvol financiële steun nodig heeft om te overleven, omdat de vangsten steeds kleiner worden.

Onvermijdelijk lijden

Krachtens de Habitatrichtlijn van de Europese Unie (EU) is de bruinvis een beschermde soort die het strengste beschermingsregime verdient. De richtlijn verplicht de lidstaten alle nodige maatregelen te nemen om herhaalde bijvangst van de bruinvis te voorkomen. Vermits de bruinvis zijn prooiën zoekt op dezelfde plaatsen waar ook de kieuw- en warrelnetten worden

geplaatst, is herhaalde bijvangst van deze dieren onvermijdelijk. De zeezoogdieren raken verward in de netten en verstikken en verdrinken vervolgens na een minutenlange strijd om de oppervlakte te bereiken om te ademen. Op 5 april publiceerde de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij nog deze beelden waarbij [twee bruinvissen uit een warrelnet te](#)

Beschermd door de EU maar niet in België?

De Belgische federale overheid nam haar verantwoordelijkheid en vaardigde reeds in 2001 een verbod uit op het recreatieve gebruik van kieuw- en warrelnetten onder de laagwaterlijn. Boven de laagwaterlijn maken echter de Vlaamse regering en de burgemeesters van de kustgemeenten de dienst uit en zij verzaken ondertussen al 13 jaar lang aan hun plicht om actie te ondernemen. Sinds 2003 werd België hiervoor al meermaals op de vingers getikt door Europa en in 2007 werd ons land zelfs formeel in gebreke gesteld met waarschuwingen voor sancties waaronder vervolging en boetes. De klacht werd

geseponeerd nadat België beloofde het probleem aan te pakken met een nieuw Soortenbesluit. Hoewel dat Soortenbesluit ondertussen al sinds 2009 is bekrachtigd en ondanks nieuwe vragen van de EU in 2013, wil de Vlaamse regering het soortenbeschermingsplan toch pas in 2015 opstarten. Bovendien biedt ze daarbij geen garanties voor het nemen van extra beschermingsmaatregelen voor de bruinvis. De Vlaamse regering formuleerde tot op heden ook nog geen antwoorden op de nieuwe vragen van de EU, terwijl die toch voor het einde van 2013 moesten ingediend worden.

Chaos in regelgeving en bescherming van de recreant

De kustgemeenten zijn vrij een eigen reglementering rond de kieuw- en warrelnetten op te stellen. In Oostende zijn de dodelijke netten verboden, maar de andere kustgemeenten hanteren elk verschillende verordeningen, toelatingen en beperkingen. Deze chaos binnen de regelgeving voor de warrelnetten aan de kust leidt niet alleen tot verwarring maar ook tot een gebrek aan handhaving. Dat terwijl de ervaring nochtans al leerde dat deze netten en de manier waarop ze op het strand worden verankerd met stokken, staken, lijnen met haken of zelfs beton, ook een wezenlijk gevaar betekenen voor watersporters als surfers en duikers, strandrecreanten,

kinderen en dieren. Zo werd in het verleden al de bijvangst van een hond in een warrelnet geregistreerd en zelfs Sea Life Blankenberge laat haar zeehonden niet meer vrij in Koksijde vanwege de aanwezigheid van warrelnetten. Daarnaast loopt de ook inventarisatie van de netten spaak. De Dienst Zeevisserij van de Vlaamse overheid inventariseerde in 2011 voor de kuststrook tussen Oostende en Zeebrugge slechts 21 warrelnetten, terwijl er in de gemeente De Haan alleen al, 100 warrelnet vergunningen waren uitgereikt. De werkelijke impact van deze netten op het ecosysteem van onze kustwateren kan dan ook onmogelijk correct worden geëvalueerd.

Warrelniet met Tom Waes, Pol Goossen en Guy Swinnen (The Scabs)

De natuurbeschermingsorganisaties Natuurpunt, Sea Shepherd, BlueShark en Sea First sloegen de handen in elkaar en lanceerden samen de "Warrelniet" campagne met een volksfeest te Nieuwpoort op 1 mei, ter hoogte van restaurant Boothuis. Bezoekers vinden er informatiestands van de verschillende organiserende verenigingen, de Belgische "Duik de Noordzee schoon" en het vogelopvangcentrum van Oostende. Kinderen kunnen terecht in de "Kids Club" met onder andere een springkasteel en gratis grime. Deelnemers aan de zandsculpturenwedstrijd worden voor hun inspanningen beloond met prijzen van Mares Benelux. Tijdens de finale van de dag meet bekende Vlaming Tom Waes zich met een bezoeker van het evenement in een spannende wedstrijd en als muzikale afsluiter kunnen bezoekers genieten van een gratis optreden van [Guy Swinnen](#) van The Scabs.

Surf naar www.warrelniet.be voor meer informatie, teken de [petitie](#), stuur een [e-card](#) naar de betrokken ministers of kustgemeente-burgemeesters maar laat vooral je steun blijken door de strandhappening bij te wonen.

Katrien Vandevelde, [BlueShark](#)